

ΑΡΧΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ 2008

ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Οι Ανεξάρτητες Αρχές, ως μια θεσμική νεωτερική έκφραση στην Πολιτεία μας, συνιστούν μια νέα δομή σε σχέση με όσα γνωρίζαμε έως τώρα. Εάν πράγματι γίνει προσπάθεια προσομοίωσης μιας Ανεξάρτητης Αρχής με οποιοδήποτε κρατικό όργανο, θα προκύψει ότι δεν υπάρχει ομοιότητα και δεν μπορεί εξ ορισμού να υπάρξει ομοιότητα. Κατά συνέπεια, αυτή η νέα θεσμική οντότητα θα πρέπει να βρει τρόπο επικοινωνίας και συνεργασίας με όλες τις παραδοσιακές μορφές εξουσίας.

Οι Ανεξάρτητες Αρχές μπορούν να θεωρηθούν ως ανεξάρτητες, ως προς τον τρόπο διοίκησής τους και ως προς τη λειτουργία τους, ωστόσο οι οποιοσδήποτε προτάσεις τους που αφορούν σε νομοθετικές ρυθμίσεις ή αφορούν στην οικονομική τους διαχείριση και στοχεύουν στην καλύτερη άσκηση του έργου τους, απαιτούν καταρχήν την έγκριση των αρμόδιων υπουργείων. Επομένως, θα μπορούσαν να αναδείξουν την ταυτότητα τους και να επιτελέσουν αποτελεσματικά το έργο τους, αν δοθούν λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και τα οποία αναδεικνύονται μέσα από τις προτάσεις που καταθέτουν. Η ΑΔΑΕ, ως η πιο πρόσφατα συσταθείσα με επιταγή του Συντάγματος αρχή, είναι επόμενο να αντιμετωπίζει και τις περισσότερες δυσκολίες.

Η ΑΔΑΕ, παρά τις περιορισμένες δυνάμεις της, τόσο σε ανθρώπινο δυναμικό όσο και σε υλικο-τεχνική υποδομή, έχει καταβάλλει σημαντικές προσπάθειες για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών και έχει ήδη επιβάλλει σύγχρονες πολιτικές ασφάλειας στους παρόχους ηλεκτρονικών υπηρεσιών, οι οποίοι υπόκεινται στον έλεγχό της. Όμως, οι αρμοδιότητες και οι δυνατότητές της για μια πιο ουσιαστική παρέμβαση είναι περιορισμένες.

Παράλληλα η ΑΔΑΕ, στο μικρό σχετικά χρονικό διάστημα λειτουργίας της, από το έτος 2004 και μετά, έχει προχωρήσει σε πλήθος συγκεκριμένων προτάσεων για τη βελτίωση του τρόπου λειτουργίας της και την προσφορά καλύτερων υπηρεσιών στο κοινωνικό σύνολο. Μέχρι σήμερα, οι προτάσεις αυτές δεν έχουν υλοποιηθεί.

Η ΑΔΑΕ ελπίζει ότι σε νέο νόμο, τον οποίο θα επεξεργαστεί το Υπουργείο Δικαιοσύνης, θα υιοθετηθούν τουλάχιστον οι σημαντικότερες από τις προτάσεις της, ώστε αφενός να της δοθεί η δυνατότητα για μια πιο ουσιαστική παρέμβαση στη θωράκιση και διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών και αφετέρου να δημιουργηθεί ένα αποτελεσματικό θεσμικό πλαίσιο για την ασφάλεια όλων των ιδιαίτερης σημασίας ηλεκτρονικών δικτύων και υπολογιστικών συστημάτων της χώρας, το οποίο σήμερα απουσιάζει.

Ανδρέας Λαμπρινόπουλος
Πρόεδρος ΑΔΑΕ

Σύνθεση ΑΔΑΕ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ανδρέας Λαμπρινόπουλος

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Μιχαήλ Καρατζάς

Αναπληρωτής Αντιπρόεδρος

Δημήτριος Βαρουτάς

ΜΕΛΗ

Χρήστος Καψάλης

Αναπληρωτής: Νικόλαος Νίντος

Ιάκωβος Βενιέρης

Αναπληρωτής: Χρήστος Βασιλόπουλος

Σταύρος Σκοπετέας

Αναπληρωτής: Αικατερίνη Καραμάνου

Κωνσταντίνος Μαραβέλας

Αναπληρωτής: Κωνσταντίνος Βρετός

Σωκράτης Κάτσικας

Αναπληρωτής: Νικόλαος Καλουπτσίδης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	10
---------------	----

Κεφάλαιο 1

ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΑΔΑΕ

1. Σύσταση της ΑΔΑΕ.....	17
2. Στελέχωση της ΑΔΑΕ.....	17
3. Υποχρεώσεις μελών.....	21
3.1. Καθήκοντα μελών.....	21
3.2. Κωλύματα και ασυμβίβαστο μελών.....	21
3.3. Πειθαρχική διαδικασία για μέλη της ΑΔΑΕ.....	21
4. Αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ.....	23
5. Τρόπος λειτουργίας της ΑΔΑΕ.....	27
6. Οργανωτική δομή της ΑΔΑΕ.....	28
7. Πληροφοριακή υποδομή της ΑΔΑΕ.....	29
7.1. Δικτυακός τόπος.....	29
7.2. Δικτυακή και πληροφοριακή υποδομή.....	29
7.3. Ασφάλεια υποδομών.....	31

Κεφάλαιο 2

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΑΔΑΕ ΕΤΟΥΣ 2008

Εισαγωγή.....	33
1. Έκτακτοι έλεγχοι σε εγκαταστάσεις παρόχων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.....	34
1.1 Διενέργεια ελέγχων στην εταιρεία COSMOTE ΚΙΝΗΤΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕ.....	34
1.2. Διενέργεια ελέγχων στην εταιρεία VODAFONE - ΠΑΝΑΦΟΝ ΑΕΕΤ.....	35
1.3. Διενέργεια ελέγχων στην εταιρεία WIND ΕΛΛΑΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕΒΕ.....	35
2. Τακτικοί έλεγχοι τηλεπικοινωνιακών παρόχων.....	35
3. Καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ.....	36
3.1. Επιτόπιες έρευνες κατόπιν καταγγελιών.....	39
4. Πάροχοι και πολιτικές ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.....	40
4.1. Τομέας ηλεκτρονικών επικοινωνιών.....	40
4.1.1 Ανταπόκριση νέων παρόχων στην υποχρέωση υποβολής Πολιτικής Ασφάλειας για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.....	41

4.2. Τομέας ταχυδρομείων.....	42
4.3. Διασφάλιση του απορρήτου αυτόματων ταμειολογιστικών μηχανών.....	43
5. Έλεγχοι για τις κακόβουλες ή ενοχλητικές κλήσεις	45
6. Πράξη της ΑΔΑΕ για την επεξεργασία κλήσεων έκτακτης ανάγκης.....	47
7. Κοινοποίηση διατάξεων άρσης του απορρήτου των επικοινωνιών.....	48
8. Ακροάσεις.....	48
8.1. Αποφάσεις για κλήσεις σε ακρόαση παρόχων.....	49
8.2. Συνεδριάσεις στην έδρα της Αρχής με θεματικό αντικείμενο την κλήση σε ακρόαση παρόχων.....	49
9. Αποφάσεις της ΑΔΑΕ έτους 2008.....	50
10. Διοικητικές κυρώσεις.....	52
11. Ευρωπαϊκές και διεθνείς δραστηριότητες της ΑΔΑΕ.....	53
11.1. Διοργάνωση διεθνούς συνάντησης της Τεχνικής επιτροπής TC LI του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Προτυποποίησης Τηλεπικοινωνιών (ETSI), 27-29 Μαΐου 2008, Χανιά, Κρήτη.....	53
11.2. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε διεθνείς συναντήσεις.....	54
11.3. Δημιουργία Τεχνικής Αναφοράς (Technical Report) στο πλαίσιο του ETSI.....	55
11.4. Συνάντηση με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια Δικτύων και Πληροφοριών ENISA.....	56
11.5. Συμμετοχή στην Ομάδα Independent Regulators Group.....	57
11.6. Συμμετοχή της ΑΔΑΕ σε Φόρα.....	57
11.6.1. European Security and Research Innovation Forum.....	57
11.6.2. Global Forum.....	57
11.7. Διεθνή συνέδρια.....	57
12. Εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν από την ΑΔΑΕ το 2008.....	58
12.1. Ημερίδα ΑΔΑΕ στη Θεσσαλονίκη.....	59
12.2. Ημερίδα ΑΔΑΕ στην Κέρκυρα.....	59
12.3. Ημερίδα ΑΔΑΕ στην Πάτρα.....	59
12.4. Ημερίδα ΑΔΑΕ στο Ηράκλειο Κρήτης.....	60
13. Πρωτοβουλίες για την ενημέρωση του κοινού αναφορικά με τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.....	60
14. Εκπαίδευση προσωπικού.....	61
14.1. Οργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων για την εκπαίδευση του προσωπικού της ΑΔΑΕ στη χρήση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος.....	61
14.2. Εκπαίδευση του προσωπικού της ΑΔΑΕ στο ISO 27001:2005.....	61
14.3. Συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα.....	61
15. Συγκρότηση ομάδων εργασιών.....	61

15.1. Ομάδα Εργασίας με σκοπό την έκδοση Κανονισμού και Τεχνικής Οδηγίας για τη λειτουργία και τον έλεγχο του συστήματος νομίμων συνακροάσεων (LI).....	61
15.2. Ομάδα Εργασίας για την αναθεώρηση των Κανονισμών της ΑΔΑΕ για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών (αποφάσεις υπ' αριθμ. 632Α, 633Α, 634Α).....	62
15.3. Ομάδα Εργασίας για την αναθεώρηση των Κανονισμών της ΑΔΑΕ για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών (αποφάσεις υπ' αριθμ. 632Α, 633Α, 634Α).....	62
15.4. Ομάδα Εργασίας με σκοπό την ανάλυση διεθνών πρακτικών για τη χρήση ενισχυμένων υποδομών ασφάλειας και μεθοδολογιών διαχείρισης κινδύνου για τη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών σε κρίσιμες υποδομές.....	63
15.5. Ομάδα Εργασίας με σκοπό την συλλογή και ανάλυση στατιστικών στοιχείων, μέσω εργαλείων ανάλυσης συμπεριφοράς, και τον προγραμματισμό πληρότητας πληροφοριακών συστημάτων με σκοπό την αξιολόγηση και τη βελτίωση της αποδοτικότητάς τους.....	63
15.6. Ομάδα Εργασίας με σκοπό την εξέλιξη τεχνικών εφαρμογής εξειδικευμένου λογισμικού εύρεσης και ανάλυσης ψηφιακών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν στη διασφάλιση του απορρήτου των επικοινωνιών.....	63
15.7. Ομάδα Εργασίας με σκοπό τη μελέτη των μηχανισμών διασύνδεσης των λειτουργικών δομών των υποσυστημάτων της διαδικτυακής πύλης εξυπηρέτησης πολιτών και τηλεπικοινωνιακών παρόχων με το εσωτερικό δίκτυο και τα πληροφοριακά συστήματα της ΑΔΑΕ.....	64
15.8. Ομάδα Εργασίας για τη μελέτη και ανάλυση των διαδικασιών καθώς και των τεχνικών και οργανωτικών εγγυήσεων για την άρση του απορρήτου των επικοινωνιών και τη διασφάλιση του, στο πλαίσιο του ΠΔ47/2005.....	64
15.9. Ομάδα Εργασίας με σκοπό την προετοιμασία δράσεων για την ενίσχυση της ΑΔΑΕ ενόψει του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ-Δ'ΚΠΣ).....	64
15.10. Ομάδα Εργασίας με σκοπό την τροποποίηση του Κανονισμού Οικονομικής Διαχείρισης της ΑΔΑΕ.....	65
15.11. Ομάδα Εργασίας για την αναθεώρηση του ΠΔ 40/2005.....	66
16. Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εξυπηρέτησης Πολιτών και Παρόχων.....	66
17. Οδηγία 2006/24/ΕC του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διατήρηση των δεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.....	69
18. Σύνταξη σχεδίου προϋπολογισμού 2009.....	73

Κεφάλαιο 3

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΔΑΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Εισαγωγή.....	75
1. Νομοθετικές Προτάσεις της ΑΔΑΕ.....	76
2. Εθνική Στρατηγική Ασφάλειας Δικτύων και Πληροφοριών.....	82
2.1. Αρχές της Εθνικής Στρατηγικής Ασφάλειας Δικτύων και Πληροφοριών.....	83
2.2. Βασικοί στόχοι της Εθνικής Στρατηγικής Ασφάλειας Δικτύων και Πληροφοριών.....	85
2.3. Διαδικασία υλοποίησης των μέτρων για την επίτευξη των στόχων της Εθνικής Στρατηγικής Ασφάλειας Δικτύων και Πληροφοριών.....	87
2.4. Προοπτικές από την Εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής Ασφάλειας Δικτύων και Πληροφοριών.....	89

Κεφάλαιο 4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΗΣ ΕΤΟΥΣ 2009

Προγραμματισμός Δράσης Έτους 2009.....	91
--	----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1. Πράξη της ΑΔΑΕ για την επεξεργασία κλήσεων έκτακτης ανάγκης για την παροχή πληροφορι- ών στους αρμόδιους για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης φορείς.....	94
2. Ενημερωτικό έντυπο «Προστασία του Απορρήτου των Επικοινωνιών».....	106
3. Πίνακας Συνοτομογραφιών.....	114

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΙΝΑΚΩΝ

Κεφάλαιο 1

Διάγραμμα 1	Μορφωτικό Επίπεδο Προσωπικού ΑΔΑΕ.....	20
Διάγραμμα 2	Μορφωτικό Επίπεδο Επιστημονικού Προσωπικού ΑΔΑΕ.....	20
Σχήμα 1	Βασικές Αρμοδιότητες της ΑΔΑΕ.....	26
Σχήμα 2	Οργανόγραμμα της ΑΔΑΕ.....	28

Κεφάλαιο 2

Διάγραμμα 1	Καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην ΑΔΑΕ, 2005-2008.....	36
Διάγραμμα 2	Κατηγοριοποίηση Καταγγελιών, 2008.....	37
Διάγραμμα 3	Κατηγοριοποίηση Αιτημάτων για Παροχή Πληροφοριών, 2008.....	38
Διάγραμμα 4	Κατηγοριοποίηση Συνδέσεων στις Καταγγελίες Τηλεπικοινωνιών, 2008.....	39
Διάγραμμα 5	Επιτόπιες Έρευνες κατόπιν Καταγγελιών, 2008.....	39
Διάγραμμα 6	Πολιτικές Ασφάλειας Παρόχων για τη Διασφάλιση του Απορρήτου των Επικοινωνιών που εξετάστηκαν το 2008.....	41
Διάγραμμα 7	Ανταπόκριση Νέων Παρόχων στην Υποχρέωση Υποβολής Πολιτικής Ασφάλειας.....	42
Διάγραμμα 8	Ανταπόκριση Πιστωτικών Ιδρυμάτων στην Υποχρέωση Κατάθεσης Ετήσιας Έκθεσης στην ΑΔΑΕ, 2008.....	44
Διάγραμμα 9	Αξιολόγηση Ετήσιων Εκθέσεων Πιστωτικών Ιδρυμάτων, 2007-2008.....	45
Διάγραμμα 10	Αποφάσεις της ΑΔΑΕ για Κλήση σε Ακρόαση Παρόχων, 2008.....	49
Διάγραμμα 11	Κατηγοριοποίηση Ακροάσεων, 2008.....	50
Διάγραμμα 12	Αποφάσεις της ΑΔΑΕ, 2006-2008.....	50
Διάγραμμα 13	Κατηγοριοποίηση Αποφάσεων της ΑΔΑΕ, 2008.....	51
Διάγραμμα 14	Επιβληθέντα Πρόστιμα, 2006-2008.....	52

Κεφάλαιο 3

Πίνακας 1	Προϋπολογισμός της ΑΔΑΕ.....	80
-----------	------------------------------	----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Stockphoto

Τα ζητήματα του απορρήτου των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας, βάσει του άρθρου 19 της Συνταγματικής αναθεώρησης του 2001, ανατίθενται σε Ανεξάρτητη Αρχή. Η διάταξη ορίζει τα εξής: «1. Το απόρρητο των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο είναι απόλυτα απαραβίαστο. Νόμος ορίζει τις εγγυήσεις υπό τις οποίες η δικαστική αρχή δεν δεσμεύεται από το απόρρητο για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. 2. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες ανεξάρτητης αρχής που διασφαλίζει το απόρρητο της παραγράφου 1».

Σύμφωνα με το άρθρο 1, παρ. 1 του Ν.3115/2003, η Αρχή αυτή ορίζεται ως η Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών. Συγκεκριμένα στο άρθρο αυτό αναφέρεται: «Συνιστάται, κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 19 του Συντάγματος, Αρχή Διασφάλισης του Απορρήτου των Επικοινωνιών (ΑΔΑΕ), με σκοπό την προστασία του απορρήτου των επιστολών και της ελεύθερης ανταπόκρισης ή επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Στην έννοια της προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών περιλαμβάνεται και ο έλεγχος της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου.»

Η προστασία του απορρήτου της επικοινωνίας περιλαμβάνεται σε όλα σχεδόν τα διεθνή κείμενα περί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Το απόρρητο της επικοινωνίας κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στο άρθρο 17 του Διεθνούς Συμφώνου περί Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων (1966), στο άρθρο 12 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΟΗΕ), στο άρθρο 17 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς επίσης και στα Συντάγματα των περισσότερων κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Το ευρύτερο πλαίσιο προστασίας του απορρήτου των επικοινωνιών αποτελείται από τις διατάξεις που διέπουν τη διασφάλιση του απορρήτου, τις προϋποθέσεις άρσης του απορρήτου και τις υποχρεώσεις διατήρησης εξωτερικών στοιχείων της επικοινωνίας.

Η αποστολή της ΑΔΑΕ εξειδικεύεται, μέσω συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων, τις οποίες θεσπίζει ο Νόμος 3115/2003, στο άρθρο 6. Σε εφαρμογή αυτών των αρμοδιοτήτων, η ΑΔΑΕ έχει δημοσιεύσει Κανονισμούς, οι οποίοι θέτουν τους κανόνες διασφάλισης του απορρήτου, που οφείλουν να τηρούν οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Κάθε πάροχος ηλεκτρονικών επικοινωνιών οφείλει να διαμορφώσει πολιτική ασφάλειας, που να είναι συμβατή με τις διατάξεις των Κανονισμών της ΑΔΑΕ. Αυτή την πολιτική ασφάλειας ο πάροχος οφείλει να εφαρμόσει, μετά την έγκρισή της από την Αρχή. Η πολιτική ασφάλειας αποτελείται από επιμέρους πολιτικές ασφάλειας δικτύου, επεξεργασίας δεδομένων, άρσης απορρήτου, πρόσβασης αποδεκτής χρήσης, προσωπικού και συνεργατών κ.λπ. Για τη διαπίστωση παραβάσεων η ΑΔΑΕ δικαιούται, να ζητά την παροχή στοιχείων και να πραγματοποιεί έρευνες στα γραφεία και τις εγκαταστάσεις των παρόχων υπηρεσιών επικοινωνιών. Γενικά οι Κανονισμοί θέτουν ένα αυστηρό πλαίσιο, το οποίο παρέχει εγγυήσεις διασφάλισης του απορρήτου.

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της Αρχής συγκαταλέγεται και ο έλεγχος της τήρησης των όρων και της διαδικασίας άρσης του απορρήτου που διέπεται από το Ν.2225/1994 «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει, καθώς και από το Π.Δ. 47/2005 «Διαδικασίες καθώς και τεχνικές και οργανωτικές εγγυήσεις για την άρση

του απορρήτου των επικοινωνιών και για τη διασφάλισή του». Με βάση τις διατάξεις των ανωτέρω, άρση του απορρήτου επιτρέπεται και επιβάλλεται κατόπιν «διάταξης» ή «βουλεύματος» που εκδίδεται από την αρμόδια δικαστική αρχή. Τα στοιχεία που μπορούν να ζητηθούν αφορούν τόσο στα «εξωτερικά στοιχεία» της επικοινωνίας (ταυτότητα καλούντος, καλούμενου, χρόνος, διάρκεια κλήσης, γεωγραφικός εντοπισμός κ.λπ.), όσο και στο περιεχόμενό της.

Η ΑΔΑΕ συμμετέχει επίσης στην Ειδική Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή του Υπουργείου Δικαιοσύνης για τη μεταφορά της Οδηγίας 2006/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διατήρηση των δεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στο ελληνικό νομικό πλαίσιο.

Το ελληνικό Σύνταγμα υιοθέτησε διατάξεις θεσπίζοντας νέα δικαιώματα με σκοπό την προστασία του πολίτη από τους σοβαρούς κινδύνους που τον απειλούν. Ωστόσο πρέπει να τονίσουμε ότι, καθώς εξελίσσεται η κοινωνία της πληροφορίας, τόσο περισσότερο αυξάνεται ο κίνδυνος προσβολής των ατομικών δικαιωμάτων. Για το λόγο αυτό πρέπει και το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο προστασίας του πολίτη από τους κινδύνους που προέρχονται από τις εξελίξεις της τεχνολογίας να εμπλουτίζεται και να ενδυναμώνεται με νέες ρυθμίσεις που θα έχουν ως απώτερο σκοπό την ακώλυτη και αποτελεσματική προστασία του δικαιώματος του απορρήτου των επικοινωνιών.

Με την Έκθεση Πεπραγμένων που υποβάλλει η ΑΔΑΕ στον Πρόεδρο της Βουλής, στον Υπουργό Δικαιοσύνης, στους αρχηγούς των πολιτικών κομμάτων που εκπροσωπούνται στη Βουλή καθώς και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, διατυπώνει παρατηρήσεις, επισημαίνει παραλείψεις και προτείνει ενδεικνυόμενες νομοθετικές μεταβολές στον τομέα διασφάλισης του απορρήτου των επικοινωνιών.

Η παρούσα Έκθεση του έτους 2008 αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια, στα οποία αναλύεται το έργο της ΑΔΑΕ. Στο πρώτο κεφάλαιο περιγράφεται το θεσμικό και λειτουργικό πλαίσιο της ΑΔΑΕ, στο δεύτερο κεφάλαιο οι επιμέρους δραστηριότητες της ΑΔΑΕ για το έτος 2008 και στο τρίτο κεφάλαιο οι προτάσεις ενίσχυσης του θεσμικού πλαισίου ασφάλειας της ΑΔΑΕ και οι νομοθετικές ρυθμίσεις. Τέλος, το τέταρτο κεφάλαιο περιλαμβάνει τον προγραμματισμό δράσης της Αρχής για το έτος 2009.

1.1.Εξελίξεις στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Η περίοδος που διανύουμε είναι μία περίοδος σημαντικών αλλαγών στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Οι τεχνολογικές εξελίξεις είναι συνεχείς και ανατρεπτικές, καθώς η τάση της αγοράς δίνει την απαραίτητη ώθηση για ανάπτυξη νέων υπηρεσιών και συνεχή βελτίωση των διαθέσιμων υπηρεσιών.

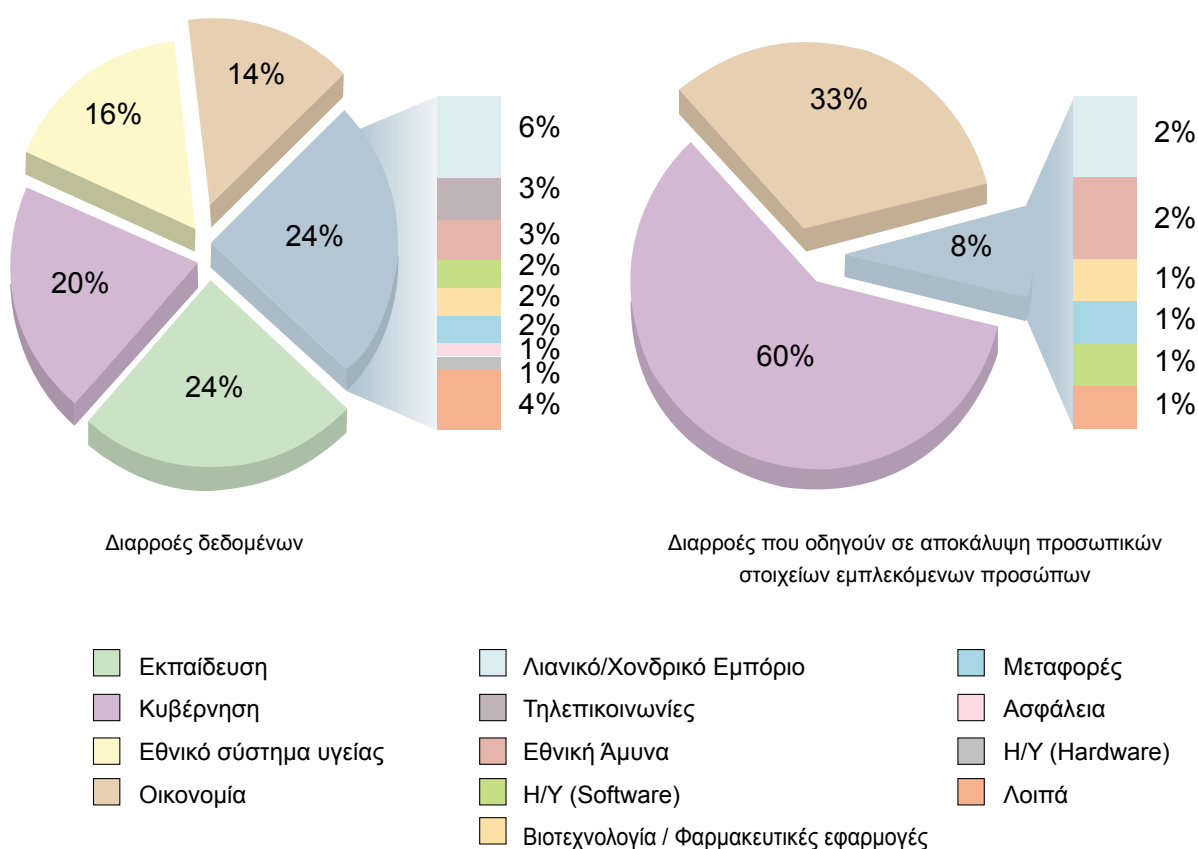
Στους σημαντικότερους παράγοντες που προωθούν τις αλλαγές αυτές συγκαταλέγονται: η επανάσταση στο χώρο των δικτύων, η εκρηκτική αύξηση της χρήσης του διαδικτύου, τα αυξανόμενα επίπεδα διεύθυνσης στην αγορά προϊόντων με δυνατότητες μετάδοσης δεδομένων, καθώς και η ένωση των δικτύων τηλεφωνίας και δεδομένων.

Τα τερματικά έχουν καταστεί ενεργό στοιχείο της αρχιτεκτονικής του δικτύου και μπορούν να συνδεθούν με διάφορα δίκτυα. Καθώς, όμως, αυτά καθίστανται συνθετότερα και απευθύνονται σε

πολλαπλάσιους χρήστες, δεν υπάρχει συχνά επαρκής συνειδητοποίηση από τους χρήστες της δυναμικής της τεχνολογίας ή των κινδύνων που αυτή συνεπάγεται για την ασφάλεια. Κατά συνέπεια είναι δύσκολη η επισήμανση των ευάλωτων σημείων και της έκτασης του κινδύνου. Τα δίκτυα και τα συστήματα πληροφοριών φέρουν πλέον περισσότερα ευαίσθητα δεδομένα και πολύτιμες πληροφορίες, που αυξάνουν τα κίνητρα επιθέσεων. Οι επιθέσεις αυτές μπορεί να είναι μικρού βεληνεκούς, αλλά και μεγαλύτερης κλίμακας· να φθάνουν έως και σε παρεμβολές σε ιδιαίτερα ευαίσθητες επικοινωνίες ή να προκαλούν μείζονα προβλήματα μέσω επιθέσεων τύπου «άρνηση παροχής υπηρεσίας» ή «παραβίαση του απορρήτου».

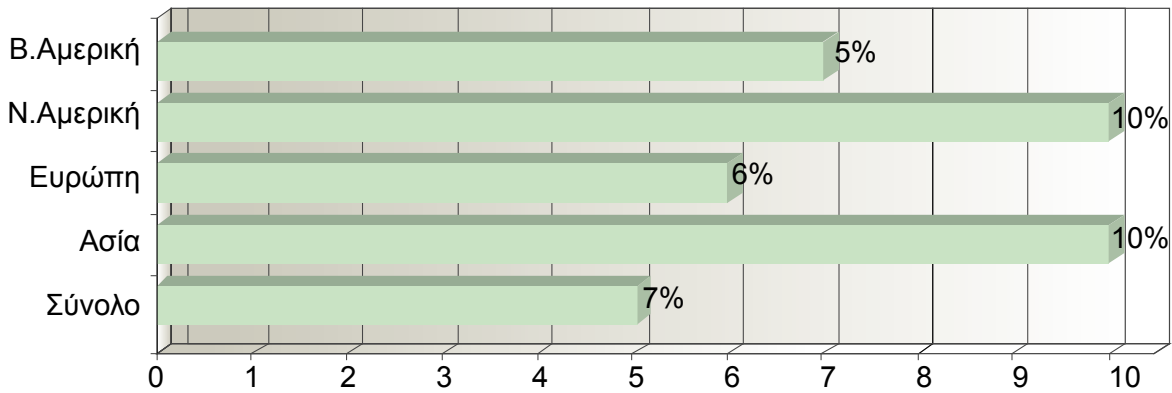
Οι επιθέσεις κατά της ασφάλειας δικτύων/συστημάτων πληροφορικής εκμεταλλεύονται τη μεγαλύτερη ή μικρότερη ευπάθεια των συστημάτων, ενώ επικεντρώνονται διεθνώς σε διάφορους τομείς όπως η εκπαίδευση, η κυβέρνηση, το εθνικό σύστημα υγείας, η οικονομία, το εμπόριο, οι τηλεπικοινωνίες και η εθνική άμυνα (Διάγραμμα 1). Τα ανωτέρω έχουν ως αποτέλεσμα την κατ'έτος αύξηση του προϋπολογισμού που δαπανάται για την ασφάλεια δικτύων και πληροφοριών (Διάγραμμα 2).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Πηγή: Symantec Global Internet Security Threat Report, Volume XIII, Απρίλιος 2008

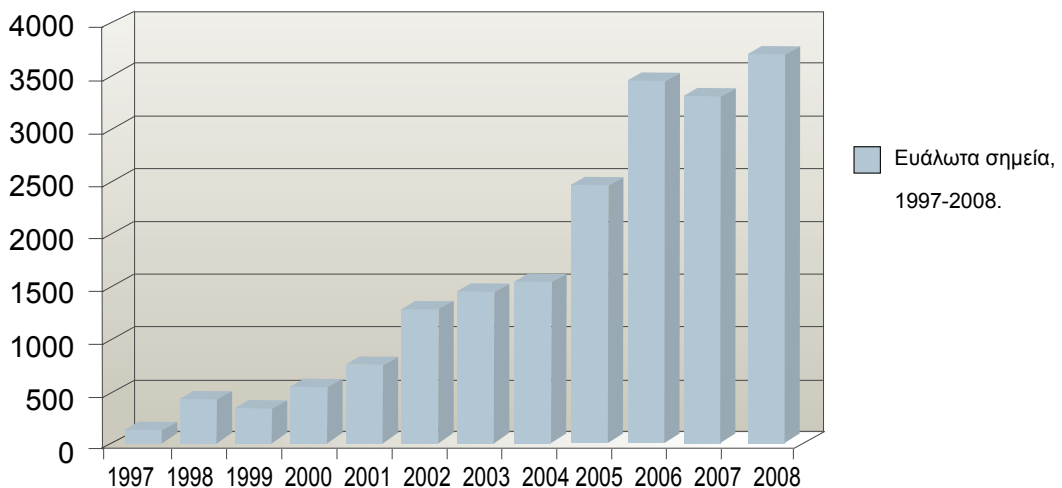
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: ΠΟΣΟΣΤΑ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

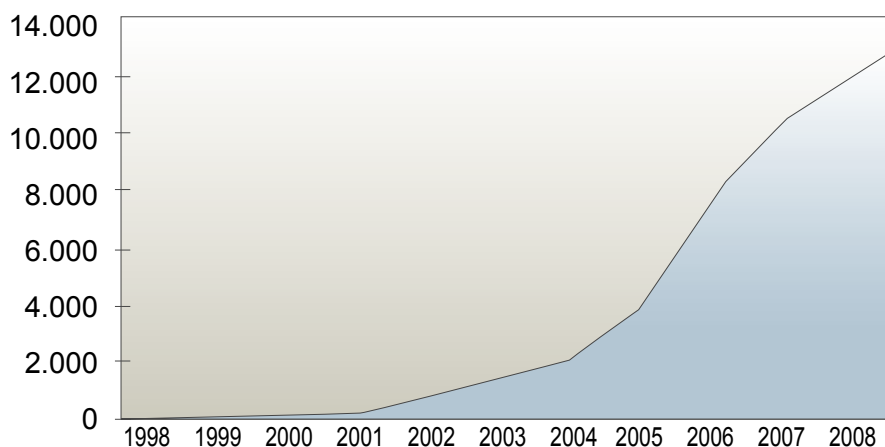
Πηγή: Cisco 2008, Annual Security Report.

Η ασφάλεια θεωρείται από τη φύση της ως δυναμική, όχι στατική, παράμετρος, καθώς η τεχνολογία, ο ανταγωνισμός, η πολυπλοκότητα των πληροφοριακών συστημάτων και η ολοένα βελτιούμενη επιτηδειότητα των 'επιτιθέμενων' απαιτούν τη λήψη νέων και συνεχώς αποτελεσματικότερων μέτρων ασφάλειας. Οι επιθέσεις μπορούν να εκδηλωθούν με διάφορους τρόπους, έχοντας ως κύριο στόχο να υπονομεύσουν τόσο την ακεραιότητα όσο και την εμπιστευτικότητα. Οι καταδολιεύσεις κατά της ασφάλειας δικτύων/συστημάτων πληροφορικής συνίστανται σε υποκλοπή ηλεκτρονικών επικοινωνιών, μη εξουσιοδοτημένη πρόσβαση σε υπολογιστές και δίκτυα υπολογιστών, διατάραξη δικτύων, εκτέλεση κακόβουλου λογισμικού, που τροποποιεί ή καταστρέφει δεδομένα, ιδιοποίηση κρυπτογραφικών δεδομένων, παραπλάνηση ή ψευδής δήλωση. Σύμφωνα με τελευταίες έρευνες τα ευάλωτα σημεία των πληροφοριακών συστημάτων έχουν αυξηθεί κατά τη διάρκεια των ετών 1997-2008 (Βλ. Διαγράμματα 3 και 4).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3 : ΕΥΑΛΩΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Πηγή: IBM Internet Security Systems X-Force Mid Year Trend Statistics, 2008

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: ΕΥΑΛΩΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ (ΑΝΑ ΕΤΟΣ)

Πηγή: IBM Internet Security Systems X-Force Mid Year Trend Statistics, 2008

Η ασφάλεια αποτελεί άμεση προτεραιότητα και δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις, οι ιδιώτες και οι δημόσιες διοικήσεις, επιθυμούν να εκμεταλλευτούν τις δυνατότητες που παρέχουν τα δίκτυα επικοινωνιών, η ασφάλεια των δικτύων και πληροφοριακών συστημάτων καθίσταται προαπαιτούμενο για την πρόοδο και βασικός παράγοντας της οικονομικής και κοινωνικής εξέλιξης της χώρας.